

A dr. Molnár Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen illetmény megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 23.M.4475/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 55.Mf.632.551/2008/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztet felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő:

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 55.Mf.632.551/2008/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.4475/2007/6. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az első-, másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A rendőr főtörzsőrmester rendfokozatú felperes 2007. december 16-ig állt az alperessel hivatásos szolgálati viszonyban. A K. Főosztály állományában kísérelő beosztásban teljesített szolgálatot. Az illetménye a besorolása szerint 1996. január 1-től kezdődően szolgálati nyugállományba helyezéséig mindvégig II. besorolási osztály, III. beosztási kategória, 10. fizetési fokozat alapján került meghatározásra.

A felperes szolgálati panaszában, majd annak elutasítását követően a keresetében 2004. január 1-től 2007. december 16-ig illetménykülönbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest, arra hivatkozva, hogy az alperes a fizetési fokozatokba történő előresorolását elmulasztotta.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint a felperes az iskolai végzettsége és betöltött beosztása alapján ténylegesen II. besorolási osztály II. beosztási kategóriába

tartozott. A 3/1996.(II.14.) BM (továbbiakban: R.1.) rendelet 2. § (7) bekezdés a) pontja szerinti átmeneti besorolás eredményeként vált lehetővé II. besorolási osztály III. beosztási kategóriába történő rendkívüli besorolása, mellyel a felperes magasabb beosztási kategóriába került, mint amire jogosult lett volna, így a fizetési fokozatokba történő előresorolására további lehetőség nem volt.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.4475/2007/6. számú ítéletével hatályon kívül helyezte az ORFK vezetőjének 2007. augusztus 2-án kelt ... számú másodfokú határozatát, az alperes vezetőjének 2007. július 5-én kelt ... számú határozatára is kiterjedően, és kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 1.204.285 forintot és ennek 2006. február 1-től a kifizetésig járó törvényes kamatát, valamint 144.000 forint perköltséget.

A munkaügyi bíróság jogi álláspontja szerint a felperes átmeneti besorolását biztosító R.1. nem tartalmazott olyan korlátozó rendelkezést, miszerint a fizetési fokozatban három évenként történő előrelépést az átmeneti besorolás kizárta. Minthogy a fegyveres szerves hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló és 1996. szeptember 1-étől hatályos 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 6. számú melléklete a II. besorolási osztály III. beosztási kategóriához több, 10-től 13-ig terjedő fizetési fokozatot ír elő, az alperesnek biztosítania kellett volna a felperes fizetési fokozatokban történő, a Hszt. 102. § (1) bekezdése szerinti előmenetelét, ezért a felperes jogosult elévülési időn belüli időszakra a magasabb fizetési fokozat szerinti illetménykülönbözetre.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.632.551/2008/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság egyetértett a munkaügyi bíróság érdemi döntésével azzal, az indokolásbeli kiegészítéssel, miszerint a Hszt. végrehajtásáról szóló 140/1996.(VIII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 17. § (4) bekezdése az alperesnek lehetőséget adott arra, hogy a felperes tekintetében eltérjen a beosztási kategória egyébként irányadó szabályától, illetve a 9/1997.(II.12.) BM rendelet 63.§ (1) bekezdés a) pontja lehetővé tette a magasabb beosztási kategória szerinti képesítés megszerzésére alóli mentesítést, és ez esetben az állomány tagját más, magasabb beosztási kategóriába tartozó munkakörbe helyezéséig képesítettnek kellett tekinteni.

A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a munkáltató fegyveres szerv az átmeneti besorolást lehetővé tett BM rendelet (R.1.) hatályon kívül

helyezését követően a vonatkozó jogszabályok szerint megtehetette volna, hogy a felperest

- az illetménye változtatása nélkül - visszasorolja a II/III. beosztási kategóriából a II/II. beosztási kategóriába. Az alperes azon magatartását, hogy mindezek ellenére a felperes hatályosuló besorolását nem változtatta meg, a jogerős ítélet akként értékelte, hogy a felperesi besorolással összefüggésben az alperes vagy a felperes kiváltó munkavégzését ismerte el, vagy pedig olyan képesítettnek tekintete, aki megfelelő végzettség nélkül jogosult a magasabb beosztási kategóriára.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a felperes besorolása tekintetében a belügyminiszter irányítása alatt álló fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint folyósítás szabályairól szóló 20/1997.(III.19.) BM rendelet (továbbiakban R.2.) Hszt. 338.§-ának végrehajtásáról szóló 51.§ (2) bekezdése alkalmazandó. Eszerint, amikor az új besorolás szerinti beosztási kategória eltért a R.1. alapján történő, átmeneti besorolással megállapított beosztási kategóriától, a R.1. 2. § (7) bekezdés a) pontja szerinti kedvezményt a jogszabály hatályon kívül helyezése miatt már nem lehetett részére megállapítani. A felperest az új besorolásakor a Hszt. 6. számú melléklete, a Korm. rendelet 26. § (2) bekezdése, és a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek és az önkormányzati tűzoltóság hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjaival kapcsolatos munkáltatói jogkörök szabályozásáról, valamint e szerveknél rendszeresített hivatásos beosztások meghatározásáról szóló 11/1997.(II.18.) BM rendelet (továbbiakban: R.3.) 2. számú melléklete alapján II. besorolási osztály II. beosztási kategória 9. fizetési fokozatába kellett volna besorolni. A felperes új besorolásáról készült 1997. április 21-én kelt ... számú parancs bár jöllehet ezen jogszabályokra hivatkozott, nem változtatta meg az átmenti besoroláskor megállapított felperesi beosztási kategóriát. Az alperes azért támadta a másodfokú bíróság jogi álláspontját, mert az új besorolásról készült parancs megállapíthatóan nem a másodfokú bíróság által figyelembe vett jogszabályi rendelkezéseken, így nem a Korm. rendelet 27. § (4) bekezdésén, hanem 26.§ (2) bekezdésén alapult, mely a R.2. 50. § (1) bekezdéssel összhangban akként rendelkezik, hogy a beosztási kategóriát a 2. számú melléklet szerint kell megállapítani, melynek helyes alkalmazása a II. beosztási kategóriába történő besorolást eredményezte volna. A felperes új besorolásáról készült parancsban hivatkozott jogszabályok alapján tehát a felperest vissza kellett volna sorolni. Az a körülmény, hogy a helyes jogszabályi hivatkozások ellenére ez nem történt meg, az alperesi érvelés

szerint nem teremt jogalapot a felperes részére a fizetési fokozatban az R.2. 51. § (2) bekezdése ellenére történő előresorolására.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

A perben az nem volt vitatott kérdés, hogy a felperest az alperes 1996. február 28-án kelt ... számú parancsával még az 1971. évi 10. tvr. alapján kiadott R.1. 2. § (7) bekezdés a) pontja alapján az átmeneti besorolásakor 1996. január 1-jével helyesen II. besorolási osztály III. beosztási kategóriába sorolta. Az sem volt vitatott, hogy a Hszt. hatályba lépését, illetve R.1.-nek az R.2. által történő hatályon kívül helyezését követően a Korm. rendelet 26. § (2) bekezdése és a 2. számú melléklete értelmében a felperes a végzettsége és beosztása alapján II. besorolási osztály II. beosztási kategóriába tartott volna, ha az átmeneti besorolás a jogszabályi felhatalmazásra figyelemmel az előresorolását nem tette volna lehetővé.

A felperes felülvizsgálati kérelemmel, illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel maga sem támadta a jogerős ítéletnek a fenti, valamint azt a szintén helytálló megállapítását sem, mely szerint miután a R.2. 1997. március 27-től hatályon kívül helyezte az átmeneti szabályokat rögzítő R.1.-et, a felperest az illetménye változatlanul hagyásával vissza kellett volna sorolni II/II. beosztási kategóriába (jogerős ítélet 3. oldal utolsó bekezdés, 4. oldal 6. bekezdés).

A vonatkozó jogszabályok szerint ugyanis a Hszt. 338. § (1) bekezdése alapján az új törvény szerinti illetményrendszerre 1999. január 1-jéig át kellett térni. E körben kiadott végrehajtási rendelkezést a R.2. 50-52.§-ai tartalmazzák. A R.2. 51.§ (2) bekezdése pedig előírta, hogy amennyiben a hivatásos állomány tagjának az új besorolás szerinti beosztási kategóriája eltér az átmeneti szabályokat tartalmazó BM rendeletben (R.1.) foglaltaktól, az 50. § (1) bekezdése szerint (tehát a Korm. rendelet 2. számú melléklete, továbbá a R.3. mellékletei alapján) be kell sorolni, a besorolással az illetménye változatlan marad. A R.2. 50. § (1) és 51. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel ezért az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a felperes 1997. évi új besorolásakor a II/II/9. besorolásra lett volna jogosult.

Mindezekhez képest kellett a perben döntenie abban a kérdésben, hogy a felperesnek a kereseti kérelme alapján 2004. január 1-től 2007.

december 16-ig terjedő időszakra jár-e illetménykülönbözet; keresetét egymagában megalapozza-e az a körülmény, hogy az alperes az átmeneti II/III/10. besorolását nem változtatta meg; ilyen esetben is jogosult-e a meghagyott beosztási kategóriában elérhető legmagasabb fizetési fokozat szerinti illetményre, annak ellenére, hogy az illetménye egyébként meghaladta a jogszabály szerint őt megillető beosztási kategória (II.) legmagasabb fizetési fokozata (13.) szerinti illetményt. Hiszen a Hszt. 6. számú és 6/A. számú melléklete szerint is II/III/10. besorolásban alkalmazandó szorzószám 2003. július 3-át megelőzően és azt követően is meghaladta a felperes beosztásának és képesítésének megfelelő II/II/9. besorolás szerinti szorzószámot. A keresettel érvényesített illetménykülönbözet iránti igény időszakában az előbbi besorolás szerinti szorzó 3,00, míg az utóbbi besorolás szerinti szorzószám 2,60 volt. A felperes igénye pedig II/III/13. besorolásnak megfelelő 3,60 szorzószám alkalmazásával meghatározott illetmény megfizetésére irányult.

A jogerős ítélet lényegében az alperes magatartását minősítve abból a feltételezésből indult ki, hogy az alperes azért hagyta meg a felperes magasabb beosztási kategóriáját, mert „a felperes kiváló munkavégzését ismerte el, vagy pedig olyan képesítettnek tekintette a felperest, hogy a felperes megfelelő végzettség nélkül jogosult a magasabb beosztási kategóriára”. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a másodfokú bíróság feltételezését egyetlen perbeli adat sem támasztja alá.

A hivatásos állomány tagjaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések kogensek. Ebből következően erre vonatkozó bizonyíték hiányában megalapozottan nem mondható ki, hogy a fegyveres szerv ugyan hallgatólagosan, de hozzájárult az állomány tagjának magasabb besorolásához, illetve a képesítés megszerzése alól mentesítette. Az egy beosztási kategóriával történő előbbre sorolás (Korm. rendelet 27. § (4) bekezdése szerint), illetve a képesítés megszerzése alóli mentesítés kivételes, méltányossági lehetőség és feltételhez kötött. Ennek megtörténtét csak a fegyveres szerv erre vonatkozó kifejezett nyilatkozata támaszthatja alá, ezért egymagában az alapján nem lehet vélelmezni, hogy a felperes 1997. évi új besorolása - az egyébként alkalmazandó jogszabályi hivatkozások feltűntetése mellett - meghagyta a felperest a II/III/10. besorolásban.

A pernek jöllehet nem a felperes besorolása, hanem illetménykülönbözet iránti igény volt a tárgya, ugyanakkor a felperes magasabb fizetési kategória szerinti illetményigényét a besorolása helyességének vizsgálata nélkül nem lehetett eldönteni. Nem követelhet ugyanis az állomány tagja magasabb fizetési fokozat szerinti illetményt (a Hszt. 102.§ (1) bekezdése alkalmazásával a fizetési fokozatban történő előresorolását), ha a beosztási

kategóriája a beosztása és képesítése szerinti jogszabály alapján
őzt megillető beosztási kategóriánál magasabb.

Ez esetben ugyanis a hivatásos állomány tagjának illetménye már
meghaladta a jogszabály szerinti besorolás alapján részére járó
illetmény összegét. A jogerős ítélet ettől eltérő álláspontja
jogszabálysértő.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a
Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a
munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét
elutasította.

A pervesztes felperest kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdésének
alkalmazásával az alperes együttes első-, másodfokú és
felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg az első-,
másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.)
IM rendelet ügyben még alkalmazandó 14.§-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2010. május 19.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke s.k., Dr. Stark Marianna
előadó bíró s.k., Dr. Földényi Gyuláné bíró s.k.

a kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő